

صعود ۵۰ هزار واحدی شاخص کل بورس تهران

بورس با رشد همزمان شاخص‌ها، ارزش معاملات خرد ۲۹ هزار میلیارد تومانی و برتری محسوس صف‌های خرید، شاخص کل در تراز ۵ میلیون واحدی تثبیت شد. بازار سهام دوشنبه (۱۴۰۵/۰۵/۰۵) در فضایی مثبت و نسبتاً فراگیر دنبال شد؛ فضایی که هم در رشد شاخص کل و شاخص هم‌وزن دیده شد، هم در برتری قابل توجه صف‌های خرید و هم در گردش بالای پول میان گروه‌های بزرگ و صندوق‌های سهامی. بررسی تابلو معاملات نشان می‌دهد بورس تهران اگرچه هنوز با احتیاط بخشی از معامله‌گران حقیقی مواجه است، اما از منظر تحرک نقدینگی، عرض بازار و قدرت تقاضا، روزی امیدوارکننده را پشت سر گذاشت.

رشد همزمان شاخص کل و هم‌وزن در بورس شاخص کل بورس تهران امروز با افزایش ۴۹ هزار و ۷۱۳ واحدی معادل ۰.۹۹ درصد، در سطح ۵ میلیون و ۵۲ هزار و ۴۳ واحد ایستاد. شاخص هم‌وزن نیز با رشد ۱۴ هزار و ۸۶۴ واحدی، بازدهی ۱.۰۷ درصدی را ثبت کرد که نشان می‌دهد رشد بازار تنها به چند نماد شاخص‌ساز محدود نبوده و بخش گسترده‌تری از نمادها در مدار مثبت معامله شده‌اند.

این هم‌زمانی رشد شاخص کل و شاخص هم‌وزن برای فعالان بازار سرمایه اهمیت زیادی دارد، زیرا معمولاً از بهبود نسبی کلیت بازار و افزایش مشارکت نمادهای کوچک‌تر و متوسط در روند صعودی حکایت می‌کند.

ارزش معاملات خرد در سطح بالا ماند یکی از مهم‌ترین سیگنال‌های امروز بازار، ثبت ارزش معاملات خرد ۲۹ هزار و ۷۵ میلیارد تومانی بود؛ رقمی که از فعال بودن جریان دادوستد و حضور پررنگ معامله‌گران در بازار سهام و صندوق‌های سهامی خبر می‌دهد. بالا ماندن ارزش معاملات خرد در کنار رشد شاخص‌ها، معمولاً به‌عنوان نشانه‌ای از پویایی بازار و تقویت اعتماد کوتاه‌مدت معامله‌گران ارزیابی می‌شود.

در عین حال، آمارها نشان می‌دهد امروز ۷۸ میلیارد تومان خروج نقدینگی حقیقی در بازار ثبت شد؛ موضوعی که بیانگر آن است که بخش عمده‌ای از تقاضای مثبت در این گروه سرمایه‌پذیر می‌تواند نشانه‌ای از افزایش ریسک‌پذیری بازارهای کم‌ریسک به سمت بازار سهام و صندوق‌های مبتنی بر سهام یا صندوق‌های کلایی باشد. این تغییر جهت نقدینگی در روزی که شاخص‌ها مثبت بودند و صندوق‌های سهامی و اهرمی نیز با ارزش معاملات بالا دنبال شدند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. در چنین شرایطی، بخشی از سرمایه‌ها ترجیح می‌دهند به جای ماندن در ابزارهای کم‌نوسان، از فضای مثبت بازار سرمایه بهره ببرند.

بانک‌ها لیدر اصلی ارزش معاملات بورس شدند در میان گروه‌های صنعتی، بانکی‌ها بیشترین توجه را به خود جلب کردند. ارزش معاملات گروه بانکی که در داده‌های اولیه ۲۲ هزار ۷۸۶ میلیارد ریال اعلام شده بود، معادل ۲ هزار و ۲۷۸۶ میلیارد تومان است. این گروه همچنین از نظر حجم معاملات نیز در صدر قرار گرفت و بار دیگر نقش لیدر نق‌دشوندگی بازار را ایفا کرد.

در کنار بانک‌ها، گروه محصولات شیمیایی با ارزش معاملات ۱۶ هزار ۶۰۰ میلیارد ریال، معادل ۱۶۶۰ میلیارد تومان، و گروه فرآورده‌های نفتی با ارزش معاملات ۱۵ هزار و ۷۲۰ میلیارد ریال، معادل ۱۵۷۲ میلیارد تومان، از دیگر گروه‌های اثرگذار و پرگردش بازار بودند. این ترکیب نشان می‌دهد موتور اصلی بازار امروز در اختیار صنایع بزرگ،

صندوق‌های درآمد ثابت حکایت دارد؛ رخدادی که می‌تواند نشانه‌ای از افزایش ریسک‌پذیری سرمایه‌گذاران و چرخش منابع از بازارهای کم‌ریسک به سمت بازار سهام و صندوق‌های مبتنی بر سهام یا صندوق‌های کلایی باشد. این تغییر جهت نقدینگی در روزی که شاخص‌ها مثبت بودند و صندوق‌های سهامی و اهرمی نیز با ارزش معاملات بالا دنبال شدند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. در چنین شرایطی، بخشی از سرمایه‌ها ترجیح می‌دهند به جای ماندن در ابزارهای کم‌نوسان، از فضای مثبت بازار سرمایه بهره ببرند.

بانک‌ها لیدر اصلی ارزش معاملات بورس شدند در میان گروه‌های صنعتی، بانکی‌ها بیشترین توجه را به خود جلب کردند. ارزش معاملات گروه بانکی که در داده‌های اولیه ۲۲ هزار ۷۸۶ میلیارد ریال اعلام شده بود، معادل ۲ هزار و ۲۷۸۶ میلیارد تومان است. این گروه همچنین از نظر حجم معاملات نیز در صدر قرار گرفت و بار دیگر نقش لیدر نق‌دشوندگی بازار را ایفا کرد.

صندوق‌های سهامی و اهرمی در کانون توجه در فهرست نمادهای با بیشترین ارزش معاملات، نام صندوق‌هایی مانند اهرم، پالایش، دارایکم،

در کنار بانک‌ها، گروه محصولات شیمیایی با ارزش معاملات ۱۶ هزار ۶۰۰ میلیارد ریال، معادل ۱۶۶۰ میلیارد تومان، و گروه فرآورده‌های نفتی با ارزش معاملات ۱۵ هزار و ۷۲۰ میلیارد ریال، معادل ۱۵۷۲

میلیارد تومان، از دیگر گروه‌های اثرگذار و پرگردش بازار بودند. این ترکیب نشان می‌دهد موتور اصلی بازار امروز در اختیار صنایع بزرگ،

برتری محسوس صف‌های خرید در بازار امروز تابلوی معاملات از منظر قدرت تقاضا نیز تصویر مثبتی ارائه کرد. در پایان بازار، ۳۵۷ نماد با صف خرید به ارزش ۶۹۱۴ میلیارد تومان همراه بودند، در حالی که تنها ۷۳ نماد صف فروش داشتند. ارزش صف‌های فروش نیز به ۱۹۵۴ میلیارد تومان رسید.

برتری معنادار صف‌های خرید نسبت به صف‌های فروش، چه از نظر تعداد نمادها و چه از نظر ارزش، نشان‌دهنده آن است که جو روانی بازار امروز به نفع خریداران بود. این وضعیت معمولاً یکی از نشانه‌های مهم بهبود انتظارات کوتاه‌مدت در بورس تهران محسوب می‌شود.

برآیند معاملات امروز بورس تهران نشان می‌دهد بازار سهام با اتکا به رشد همزمان شاخص‌ها، ارزش بالای معاملات خرد، برتری واضح صف‌های خرید و تحرک نقدینگی در گروه‌های بزرگ، روزی مثبت و امیدوارکننده را تجربه کرده است. در این میان، بانک‌ها، پالایشی‌ها و شیمیایی‌ها نقش لیدرهای اصلی بازار را بر عهده داشتند و خودرویی‌ها نیز به‌عنوان گروه‌های پرمیجان، به رونق تابلو کمک کردند.

با این حال، خروج ۷۸ میلیارد تومان پول حقیقی و نقش پررنگ صندوق‌های اهرمی نشان می‌دهد بخشی از این رونق هنوز ماهیتی کوتاه‌مدت و احتیاط‌آمیز دارد. بنابراین اگرچه بازار امروز سیگنال روشنی از بهبود فضا منبایره کرد، اما برای تثبیت این روند صعودی، تداوم ورود پول و حفظ تقاضا در روزهای آینده اهمیت تعیین‌کننده خواهد داشت.

انتشار اوراق گواهی

سپرده خاص از سوی بانک رفاه کارگران تداوم دارد

با هدف حمایت از تولید ملی و اشتغال‌زایی، اوراق گواهی سپرده مدت‌دار ویژه سرمایه‌گذاری (خاص) از سوی بانک رفاه کارگران برای شرکت‌های پالایش نفت اصفهان، کیاسمنت کاران آسیا و داروسازی کاسپین تامین، سپید مظهر انتخاب و نانو بتن امین منتشر می‌شود. علاقه‌مندان برای خرید این اوراق ویژه شرکت‌های پالایش نفت اصفهان، کیاسمنت کاران آسیا، داروسازی کاسپین تامین و سپید مظهر انتخاب تا پایان روز شنبه ۱۷ و برای شرکت نانو بتن آراین تا پایان روز شنبه ۳۱ مرداد ماه سال جاری فرصت دارند. با مراجعه به شعب این بانک در سراسر کشور نسبت به خرید این اوراق اقدام کنند.

این اوراق با نرخ سود علی‌الحساب ۲۵ درصد (پرداخت سود به صورت ماهانه)، یک ساله، به‌صورت با نام، الکترونیکی، معاف از مالیات و با امکان بازخرید پیش از سررسید منتشر می‌شود. از جمله مزایای خرید این اوراق می‌توان به دریافت بالاترین نرخ سود اوراق منتشره فعلی شبکه بانکی، تضمین دریافت اصل و سود در مواعد مقرر و... اشاره کرد.

ابلاغ دستورالعمل جدید بانک مرکزی برای واگذاری اموال مازاد بانک‌ها

بانک مرکزی با هدف تسهیل واگذاری دارایی‌های مازاد شبکه بانکی، دستورالعمل جدیدی را برای استفاده از روش‌های نوین و نقدشوندگی بالاتر ابلاغ کرد. این نهاد پیرو بخشنامه سال ۱۳۹۹، دستورالعمل نحوه واگذاری اموال مازاد مؤسسات اعتباری را با هدف تبیین دقیق نحوه واگذاری و تسهیل در فروش دارایی‌های شبکه بانکی اصلاح و ابلاغ کرد. این تغییرات در هفتادمین جلسه هیئت‌عالی بانک مرکزی در تاریخ ۲۳ تیر ۱۴۰۵ تصویب شده است.

از مهم‌ترین تغییرات در دستورالعمل جدید، تعیین روش‌های واگذاری متنوع علاوه بر مزایده است. بر این اساس، واگذاری از طریق سازوکارهای بازار سرمایه از جمله صندوق‌های سرمایه‌گذاری املاک و مستغلات، زمین و ساختمان، توکنایز کردن دارایی‌ها و همچنین واگذاری به شرکت مدیریت دارایی‌های شبکه بانکی مجاز شد. علاوه بر این، امکان ترک تشریفات مزایده از طریق مذاکره و معاوضه با اموال سهل‌البیع نیز فراهم شده است.

همچنین در این دستورالعمل، علاوه بر روش‌های نقدی و اقساطی، استفاده از روش نسبه دفعی برای واگذاری اموال در مزایده‌ها امکان‌پذیر شد. بانک‌ها موظف هستند ضمن ابلاغ این بخشنامه به تمامی واحدهای ذی‌ربط، بر حسن اجرای آن نظارت دقیق داشته باشند.

اضافه‌برداشت بانک‌ها

از بانک مرکزی به ۷۹۸ هزار میلیارد تومان رسید

دیوان محاسبات کشور از افزایش مانده اضافه‌برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی به ۷۹۸ هزار میلیارد تومان در پایان سال ۱۴۰۴ خبر داد و نسبت به تداوم ناترازی نقدینگی شبکه بانکی و پیامدهای آن برای تحقق اهداف مهار تورم هشدار داد.

دیوان محاسبات کشور اعلام کرد: وضعیت شبکه بانکی در سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که مانده اضافه‌برداشت بانک‌ها از بانک مرکزی با افزایش ۶۴ هزار میلیارد تومانی نسبت به پایان سال ۱۴۰۳، به ۷۹۸ هزار میلیارد تومان در پایان

سال ۱۴۰۴ رسیده است.

بر اساس این گزارش، بخشی از تأمین ناترازی نقدینگی بانک‌ها از مسیر «اضافه‌برداشت از بانک مرکزی» به «تأمین کسری از سایر بانک‌ها در بازار بین‌بانکی» منتقل شده است؛ به‌گونه‌ای که متوسط روزانه سپرده‌پذیری در بازار بین‌بانکی با رشد بیش از ۵۰۰ درصدی، ۳۳ هزار میلیارد تومان در اسفند ۱۴۰۳ به ۳۷۹ هزار میلیارد تومان در اسفند ۱۴۰۴ افزایش یافته است.

دیوان محاسبات کشور در این گزارش تأکید کرده است که تداوم ناترازی نقدینگی شبکه بانکی و افزایش اضافه‌برداشت از بانک مرکزی، در کنار سایر عوامل اثرگذار بر رشد پایه پولی، تحقق اهداف قانون بودجه برنامه هفتم پیشرفت و قانون بانک مرکزی در زمینه مهار تورم را با مخاطره مواجه خواهد کرد.

ریزش دست‌جمعی قیمت طلا و سکه ۲ میلیون تومان ارزان شد

نیم‌سکه با کاهش ۲ میلیون و ۷۱۶ هزار و ۲۳۰ تومانی به ۹۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان رسید. ربع‌سکه نیز با افت یک میلیون و ۷۵ هزار و

۹۷۴ تومانی، ۵۱ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان قیمت خورد.

سکه گرمی هم از این روند مستثنا نبود و با کاهش ۴۱۰ هزار و ۸۳ تومانی در سطح ۲۷

میلیون تومان معامله شد. کارشناسان بازار معتقدند قیمت طلا و سکه در روزهای آینده همچنان تحت تأثیر دو متغیر اصلی، یعنی نرخ ارز و بهای جهانی طلا، قرار خواهد داشت. اگرچه افت اونس جهانی در معاملات امروز بسیار محدود بود، اما نوسانات بازار ارز و کاهش تقاضای خرید می‌تواند نقش مهم‌تری در جهت‌دهی به قیمت‌ها در بازار داخلی ایفا کند.

فعالان بازار نیز معتقدند تداوم روند نزولی با بازگشت قیمت‌ها به مدار صعود، به تحولات روزهای آینده در بازار ارز و همچنین روند معاملات جهانی طلا بستگی دارد. از این رو، معامله‌گران با احتیاط بیشتری بازار را رصد می‌کنند و منتظر مشخص شدن جهت حرکت متغیرهای اثرگذار هستند.

افزایش ۱.۵ درصدی سپرده قانونی ابزار تازه بانک مرکزی برای مهار نقدینگی

در کوتاه‌مدت هزینه تأمین مالی را برای برخی بنگاه‌ها بالا ببرد، زیرا بانک‌ها منابع کمتری برای تسهیلات‌دهی در اختیار خواهند داشت. بنابراین، سیاست‌گذار باید میان مهار تورم و جلوگیری از اختلال در تأمین مالی تولید تعادل برقرار کند. اگر این سیاست به‌صورت ناگهانی و بدون ملاحظه

ظرفیت شبکه بانکی اعمال شود، احتمال دارد به انقباض بیش از حد اعتبار در بخش‌های مولد منجر شود. به همین دلیل، اجرای تدریجی و هدفمند آن اهمیت زیادی دارد.

یکی از مهم‌ترین انتظارات از افزایش ۱.۵ درصدی سپرده قانونی، کاهش فشارهای تورمی در میان‌مدت است. رشد بالای نقدینگی معمولاً یکی از ریشه‌های اصلی افزایش سطح عمومی قیمت‌ها به شمار می‌رود. زمانی که حجم پول از توان تولید واقعی اقتصاد جلو می‌زند، نتیجه آن خود را در افزایش قیمت کالاها، خدمات و دارایی‌ها نشان می‌دهد. از این منظر، سیاست‌های انقباضی پولی می‌توانند به مهار بخشی از تقاضای مازاد کمک کنند.

با این وجود، تورم فقط محصول سیاست پولی نیست. کسری بودجه دولت، رشد هزینه‌های جاری، نوسانات ارزی، انتظارات تورمی و بی‌ثباتی در بازارهای دارایی نیز بر سطح قیمت‌ها اثر دارند. بنابراین، افزایش سپرده قانونی به‌تنهایی قادر نیست مسئله تورم را حل کند، بلکه باید در کنار مجموعه‌ای از اصلاحات اجرا شود. کنترل کسری بودجه، کاهش وابستگی دولت به منابع بانکی، اصلاح نظام بانکی، کاهش بنگاهداری بانک‌ها و بهبود نظارت بر ترازنامه‌ها از جمله اقداماتی است که می‌تواند اثر این سیاست را تقویت کند.

از منظر کارشناسی، اگر هدف سیاست‌گذار تنها کاهش تورم باشد اما هم‌زمان ناترازی بانک‌ها، بدهی دولت و رشد بی‌ضابطه پایه پولی ادامه پیدا کند، اثر سپرده قانونی محدود خواهد بود. در مقابل، اگر این ابزار در چارچوب یک بسته هماهنگ به کار گرفته شود، می‌تواند نقش موثری در مدیریت انتظارات، کاهش خلق پول بی‌ضابطه و کنترل رشد نقدینگی داشته باشد.

در مجموع، افزایش ۱.۵ درصدی سپرده قانونی بانک‌ها نشانه‌ای از رویکرد انقباضی بانک مرکزی در برابر رشد نقدینگی است. این تصمیم اگرچه ممکن است در کوتاه‌مدت فشارهایی بر شبکه بانکی وارد کند، اما در صورت اجرای درست و همراهی با سایر سیاست‌های اصلاحی، می‌تواند در مسیر مهار تورم و بازگرداندن ثبات به اقتصاد اثرگذار باشد.

بانک مرکزی با افزایش ۱.۵ درصدی سپرده قانونی بانک‌ها، تلاش دارد سرعت خلق پول را کاهش دهد و از شدت رشد نقدینگی و فشارهای تورمی در اقتصاد بکاهد.

افزایش ۱.۵ درصدی نرخ سپرده قانونی بانک‌ها بار دیگر یکی از مهم‌ترین ابزارهای سیاست پولی را در مرکز توجه قرار داده است. سپرده قانونی بخشی از منابعی است که بانک‌ها باید نزد بانک مرکزی نگهداری کنند و امکان استفاده مستقیم از آن برای وام‌دهی و سرمایه‌گذاری ندارند. از همین رو، تغییر این نرخ می‌تواند به‌طور مستقیم بر توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها، میزان خلق پول و در نهایت بر روند رشد نقدینگی اثر بگذارد. در شرایطی که اقتصاد با فشارهای تورمی، رشد بالای نقدینگی و ناترازی برخی بانک‌ها روبه‌رو است، استفاده از ابزار سپرده قانونی می‌تواند به عنوان یک اقدام انقباضی عمل کند. وقتی بانک مرکزی این نسبت را افزایش می‌دهد، بخشی از منابع در اختیار بانک‌ها قفل می‌شود و قدرت آن‌ها برای اعطای تسهیلات جدید کاهش می‌یابد. این کاهش در ضریب فزاینده پولی، به معنای کند شدن سرعت ورود پول جدید به اقتصاد است؛ موضوعی که در صورت همراهی سایر سیاست‌ها، می‌تواند به آرام‌تر شدن روند تورم کمک کند.

با این حال، اثرگذاری این ابزار به شرایط کلی شبکه بانکی و رفتار دولت نیز وابسته است. اگر بانک‌ها با کمبود نقدینگی مزمن، دارایی‌های منجمد یا مطالبات غیرجاری گسترده مواجه باشند، افزایش سپرده قانونی ممکن است فشار بیشتری بر ترازنامه آن‌ها وارد کند. در چنین وضعی، برخی بانک‌ها برای جبران کسری منابع ناچار به استفاده از اضافه‌برداشت از بانک مرکزی می‌شوند و در نتیجه، بخشی از اثر انقباضی سیاست ختنی می‌شود. به همین دلیل، کارشناسان تأکید می‌کنند که سپرده قانونی زمانی بیشترین اثر را دارد که در کنار انضباط مالی، اصلاح ساختار بانکی و کنترل رشد ترازنامه‌ها اجرا شود.

سپرده قانونی در ادبیات پولی، یکی از ابزارهای کلاسیک برای مدیریت عرضه پول است. بانک‌ها عموماً منابعی را از سپرده‌گذاران جذب می‌کنند و بر پایه آن، چند برابر همان منابع را به شکل تسهیلات وارد اقتصاد می‌سازند. هرچه نرخ سپرده قانونی پایین‌تر باشد، سهم بیشتری از منابع در اختیار بانک باقی می‌ماند و توان خلق پول، افزایش می‌یابد. برعکس، با بالا رفتن این نرخ، بخش بزرگ‌تری از منابع باید به‌صورت غیرقابل استفاده نزد بانک مرکزی نگهداری شود و همین موضوع از شدت گسترش اعتبارات می‌کاهد.

در عمل، این سیاست می‌تواند بر دو کانال اثر بگذارد؛ نخست، از مسیر کاهش قدرت وام‌دهی بانک‌ها و دوم، از مسیر کاهش سرعت رشد پایه پولی در صورت جلوگیری از اضافه‌برداشت‌ها. اگر بانک مرکزی هم‌زمان بر اضافه‌برداشت بانک‌ها سخت‌گیری کند، اثر این سیاست بر کنترل نقدینگی محسوس‌تر خواهد بود. در غیر این صورت، بانک‌های ناتراز ممکن است برای جبران کمبود منابع به بانک مرکزی مراجعه کنند و در نهایت، فشار پولی دوباره به اقتصاد بازگردد. از سوی دیگر، افزایش سپرده قانونی می‌تواند